

Slovenské zdravotníctvo z ekonomického pohľadu

Financovanie · Svetové výzvy · Lieková politika

Róbert Babel'a

Slovenská zdravotnícka univerzita | Project HealthCare

FARMAKON SR 2026 · 23. apríla 2026 · Bratislava

Štruktúra prezentácie

01

Financovanie zdravotníctva

Makroekonomika, demografia, VZP, HFSI Index, efektívnosť

02

Svetové udalosti a ich dopady

Globálne faktory, US MFN politika, clá, dodavateľské reťazce

03

Lieková politika štátu

Výhľad rozpočtu, onkologické inovácie, odporúčania

01

Financovanie zdravotníctva

Makroekonomický kontext, demografický vývoj, udržateľnosť

Makroekonomický kontext Slovenska

0,8%

Rast HDP
rok 2025

24.

Prosperity Index
z 27 krajín EÚ

5,0%

Deficit verejných
financií (% HDP)

61,9%

Verejný dlh
(% HDP, 2025)

Slovensko v Prosperity Indexe 2025 naďalej stagnuje.

Ekonomika v roku 2025 rástla len o 0,8% — najpomalšie v regióne. Výhľadom je 1,0% (2026) a 1,4% (2027). Deficit verejných financií na úrovni 5,0 % HDP výrazne prekračuje maastrichtské kritérium 3 %. Verejný dlh má stúpať na 66,9 % HDP do roku 2027.

Viac ako tretina firiem uviedla, že by na Slovensku už neinvestovala. Pokles čistého zisku firiem medziročne o 17 %.

Makroekonomický kontext Slovenska

[DATABÁZY](#) ▾[ŠTATISTIKY](#) ▾[API](#)[DATASETY](#)[CENNÍK](#)[PREMIUM](#)[ELITE](#)[ULTIMATE](#)

Zisky firiem klesajú druhý rok v rade. Tržby stagnujú. Dopriali aspoň zamestnancom

[FinStat.sk](#) > [Naše články](#) > [Analytické novinky](#) > Zisky firiem klesajú druhý rok v rade. Tržby stagnujú. Dopriali aspoň zamestnancom

Rok 2025 bol pre spoločnosti rokom stagnácie. Kým v roku 2024 tržby klesli o 0,5 %, v minulom roku vzrástli len o 0,1 %. Zisk dokonca ostal v negatívnych hodnotách. V roku 2024 klesol čistý zisk firiem medziročne o 3,9 %, zatiaľ čo v minulom roku „len“ o 1,1 %.

Demografický vývoj: istá budúcnosť

O 10 rokov

- (mínus) **200 000** ľudí
v produktívnom veku
(18–64 rokov)!

V roku 2035

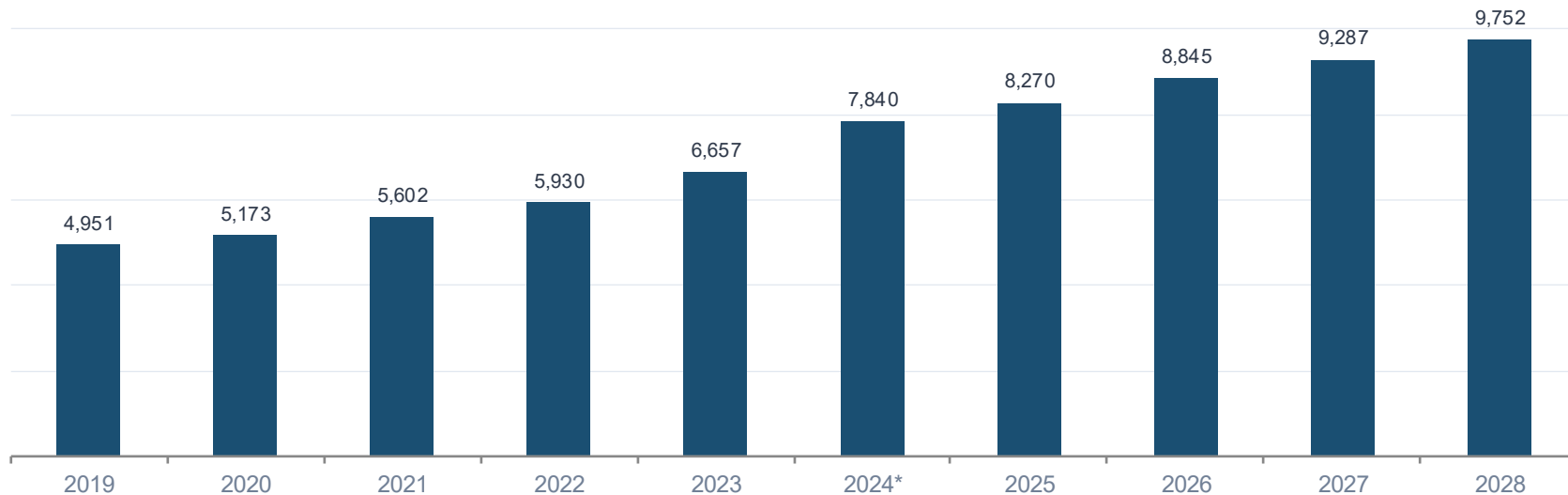
Pracovná sila
sa zmenší o **7%**.
Počet ľudí nad 64
stúpne o **20%**.

V roku 2050

- (minus)19 % pracujúcich
oproti roku 2023!
+32 % ľudí nad 64!
-(minus) 340 000 celkový
pokles populácie SR!

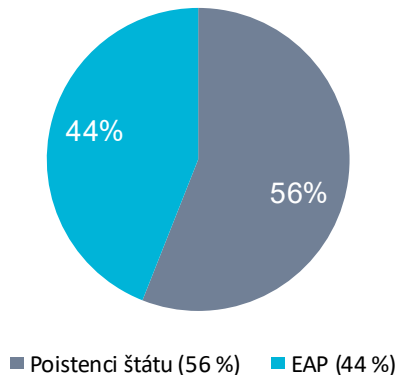
Pomer štát : produktívny segment sa za 10 rokov zmení z 40:60 na 20:80 | Ľudia 65+ konzumujú 40-50 % výdavkov na ZS

Výdavky VZP: kontinuálny rast zdrojov

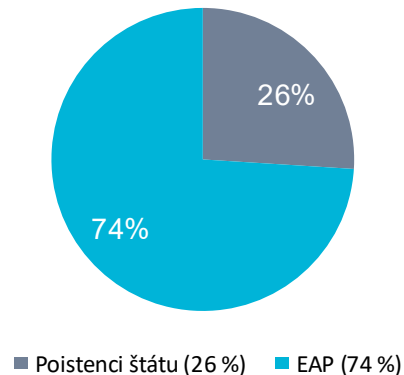

Štrukturálny problém financovania

Poistenci

Príjmy do ZS

56 % poistencov = iba 26 % príjmov → rastúca závislosť na produktívnom segmente

HFSIndex 2025: Nový pohľad na finančnú udržateľnosť zdravotných systémov.

Common Historical Trajectory

The Semashko shadow

- Centralized planning
- Universal coverage
- Quantitative targets
- Everything is free

Demographic Challenges

Economic and Fiscal Constraints

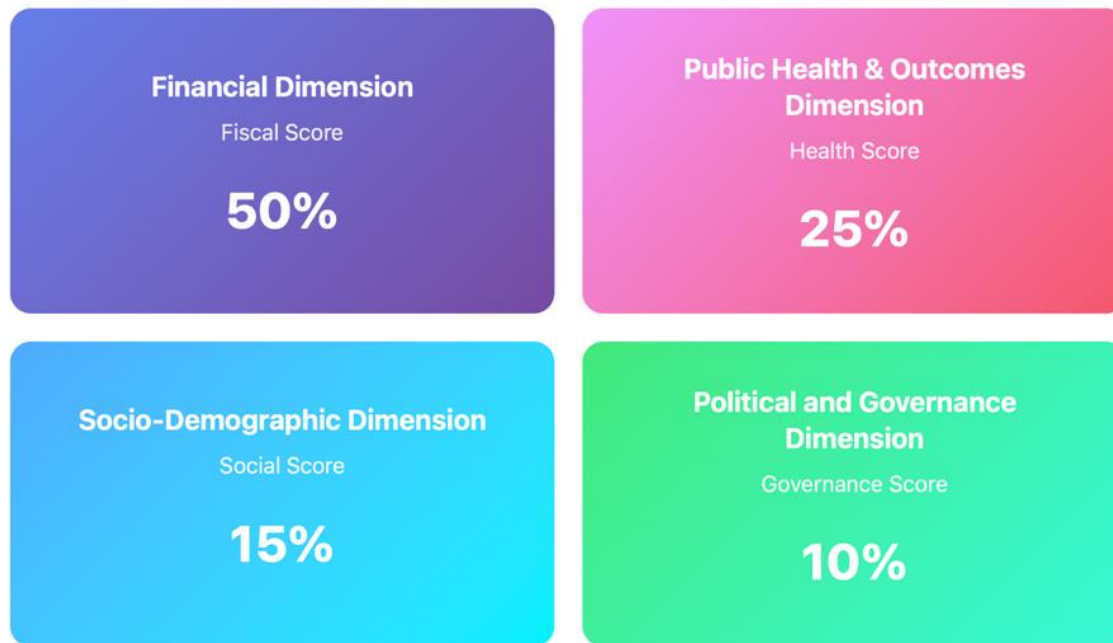

Impact of COVID-19

From boost to post-pandemic fiscal tightening

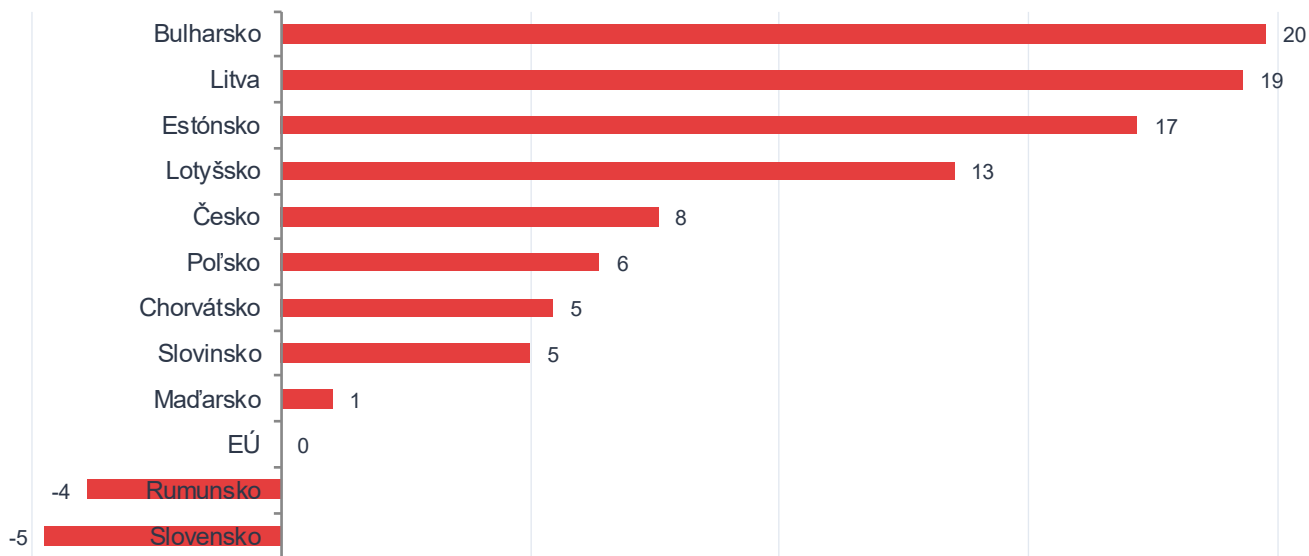
Assessment Dimensions

Four Key Components of Evaluation

HFSI Index: Slovensko zaostáva

Healthcare Financial Sustainability Index — zmena skóre 2014 → 2024 vs. priemer EÚ

Scoring Methodology Visualization

Index values range from 0 to 200, where 100 represents the reference benchmark

EU Average Reference System

↑ Plus Indicators (Higher is Better)

$$\text{Score} = 100 \times (\text{Country Value} \div \text{EU Average})$$

Example: Country spends 120% of EU average on health → Score = 120

Indicators: Health expenditure, Healthy life years, Health workforce graduates, Digital skills, Democracy index, Corruption perceptions index

↓ Minus Indicators (Lower is Better)

$$\text{Score} = 100 \times (\text{EU Average} \div \text{Country Value})$$

Example: Country has 80% of EU average mortality → Score = 125

Indicators: Government debt, Mortality rates, Obesity prevalence, Smoking rates, Alcohol consumption, Air pollution, Population decline, Old-age dependency ratio, Poverty risk, Unemployment

Fixed Policy Benchmarks

Maastricht Criteria Indicators

3%

Government Deficit
(% of GDP)

60%

Gross Public Debt
(% of GDP)

If above benchmark: Score = $100 \times (\text{Benchmark} + \text{Actual Value})$

If below benchmark: Score > 100 (bonus points)

Example: Country with 2% deficit (below 3% benchmark) → Score > 100

Example: Country with 90% debt (above 60% benchmark) → Score = 67

Country Scores Comparison: 2014 vs 2024

Czechia and Slovakia highlighted

Growth Comparison (2014 → 2024)

+13.71%
Czechia
124 → 141 (+17 points)

+4.39%
Slovakia
114 → 119 (+5 points)

+8.41%
EU-27 Average
107 → 116 (+9 points)

Key finding: Czechia's growth (+13.71%) significantly exceeded both Slovakia (+4.39%) and the EU-27 average (+8.41%)

HFSIndex 2025: predikcia do roku 2045

76 bodový rozdiel medzi Estónskom (205) a Slovenskom (129) v roku 2045 = zásadne odlišná kvalita zdravotnej starostlivosti v rámci jednej EÚ.

Score Growth by Country

Projected change from 2024 to 2045

HFSIndex 2025: predikcia do roku 2045

- Pokrok je možný — **každá jedna krajina sa zlepšila.**
- Transformácia, poskytovanie zdravotnej starostlivosti, financovanie a **výsledky sú však — nerovnomerné.**
- **Okno** na dobehnutie susedov sa **rýchlo zatvára.**
- **Priepasť** medzi lídrami a zaostávajúcimi **sa môže stať nezvratiteľnou.**

Za 20 rokov môžeme mať fundamentálne odlišné reality zdravotnej starostlivosti — napríklad medzi Estónskom a Slovenskom:

starostlivosť porovnateľná s najlepšimi západnými systémami oproti starostlivosti na úrovni krajín so stredným príjmom mimo EÚ.

Neefektívnosť: kam miznú peniaze?

NKÚ

DRG systém nie je povinný

→ nemocnice nie sú platené podľa produkcie, ale podľa neprehľadných dodatkov

eZdravie: jedinou funkciou sú eRecepty

→ e-zdravotnú knižku využíva menej ako 0,5 % pacientov

4 z 8 VUC neinvestovali ani euro

do nehnut. majetku nemocníc (2020–2022)

Audit nemocníc

+59% náklady vs **+9%** hospitalizácie

+24% lekári v pomere vs norma

Chýba dlhodobá stratégia a strategické riadenie — MZ SR sa správa ako monitorovací hráč, nie ako regulátor

Bez systémových zmien aj ďalšia miliarda zmizne bez efektu pre pacienta

02

Svetové udalosti a ich dopady

Globálne faktory, US MFN politika, clá, dodavateľské reťazce

Globálne faktory ovplyvňujúce zdravotníctvo

Demografická kríza

Stárnuca populácia v celej EÚ. Do 2050 menej ako 2 pracujúci na 1 dôchodcu. Náklady na chr. ochorenia +40-50 %.

Geopolitické napätie

Vojna na Ukrajine, energetická kríza, fragmentácia globálnych dodávateľských reťazcov, rast cien surovín.

Dodávateľské reťazce

53% patentovaných liekov v USA sa vyrába v zahraničí. Clá a onshoring menia globálnu výrobu liekov. Hromadenie zásob.

Brutálny nástup AI

AI diagnostika, prediktívne modely, personaliz. medicína. Estónsko ako vzor. Kto nezačne teraz, bude zaostávať permanentne.

US MFN a clá

Referenc. ocenenie liekov v USA podľa EUR cien. 100% clo na patentové lieky. Fundamentálna zmena glob. liekovej politiky.

EÚ pharma legislatíva

Nova EÚ legislatíva podmieňuje ochranu dát launchom vo všetkých ČŠ. MFN robí pan-EU launch finančne toxickým.

US MFN politika: tri modely referenčného ocenenia

Od mája 2025: Executive Order viaže US ceny na najnižšie GDP-adjusted ceny v EÚ

GENEROUS

Medicaid
GDP-adjusted prices
Referenčný kôš
vr. EÚ krajín

GLOBE

Medicare Part B
Top 50 najdrahších liekov
\$11,9 mld. úspor
2026–2032

GUARD

Medicare Part D
Lieky > \$69 mil. nákladov
\$14,1 mld. úspor
2028–2033

Mechanizmus: Ak US cena > medzinárodný benchmark → výrobca platí rozdiel v rabatoch.

16 veľkých pharma spoločností podpísalo dohody s Bielym domom o 0% cle.

Dopady MFN na európske trhy

-35%

Pokles nových launchov
v Európe za 10 mesiacov
od MFN nariadenia

+43%

Nárast stiahnutí
registrovaných liekov
z európskych trhov

85%

Kapitálových výdavkov
EFPIA (2025–2029)
je ohrozených.

50%

Výdavkov na R&D
EFPIA (2025–2029)
je ohrozených.

Dánsko: Amgen stiahol Repatha -2 000+ pacientov nutených zmeniť liečbu. Dôvod: 46% zľava Amgros by znížila US cenu cez MFN.

Erózia dôverných zliav: Výrobcovia odmietajú ponúkať zľavy (historicky až do 70 %!) z obáv pred ich zahrnutím do US MFN kalkulácie.

MFN a dôsledky pre Slovensko

Dopady na SR

Oneskorenia príchodu nových liekov.

Riziko stiahnutí z malého trhu.

Tlak na zvyšovanie cien.

Ohrozenie systému dôverných zliav.

 Zdravotnický deník
6,177 followers
12h · 🌐

🍌 Evropa může přijít o moderní léčbu. A Češi to pocítí mezi prvními.

Plánovaná léková politika Donalda Trumpa může zásadně změnit globální trh – a dopady by mohly být tvrdé i pro Česko. Pokud USA začnou navazovat ceny léků na ty evropské, farmaceutické firmy mohou omezit dostupnost inovativní léčby v menších zemích.

👉 Experti proto mluví o nutnosti tzv. „sanitární akce“ – tedy utajování skutečných cen léků, aby Evropa nepřišla o nové terapie.

⚠️ Ve hře je hodně: střední Evropa tvoří jen zlomek globálního trhu, a právě proto může být pro farmaceutické firmy první na řadě při omezování dostupnosti.

📄 Co to znamená pro pacienty, zdravotní systém i politiku? Celý článek zde: <https://lnkd.in/dxhdRZSM>

Show translation

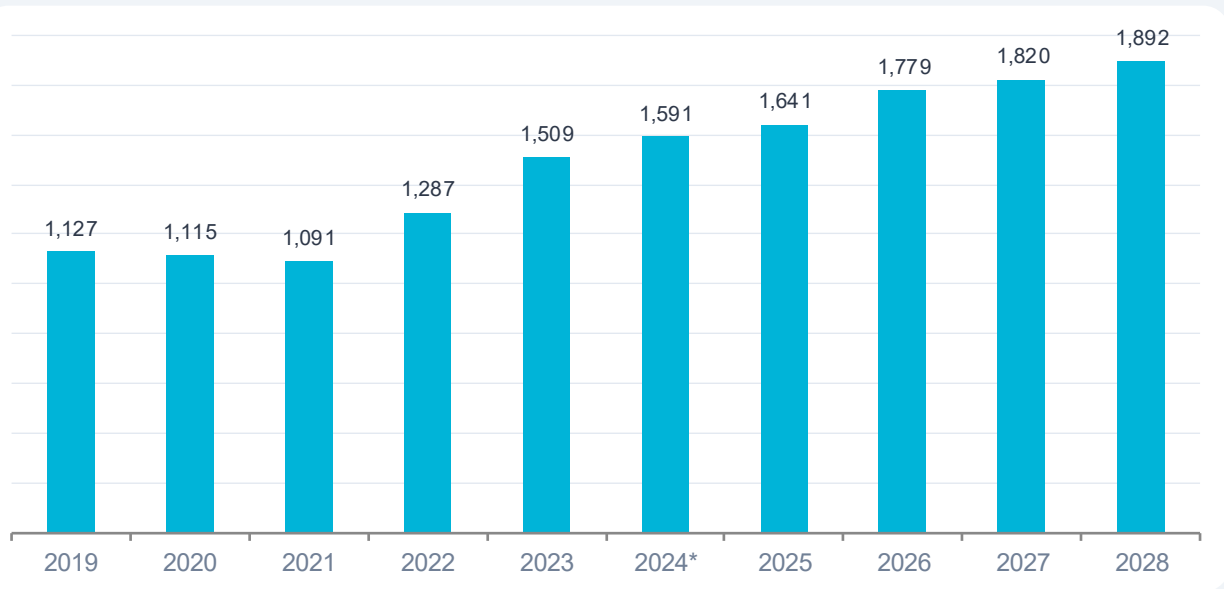

03

Lieková politika štátu

Výhľad rozpočtu, inovácie, odporúčania

Výhl'ad výdavkov na lieky z VZP

Podiel na VZP

2022	21,7 %
2023	22,7 %
2024	20,3 %
2025	19,9 %
2026	20,1 %
2027	19,6 %
2028	19,4 %

Ciel': < 20 %

Čo sme za tieto peniaze dostali?

Karcinóm pľúc - posun v dostupnosti inovatívnej liečby na Slovensku

2021

2019 ALK
Alektinib

2025

07/22 EGFR
Osimertinib T790M

08/22 RET
Selperkartinib

10/22 ALK
Lorlatinib

01/23 PD-L1
Pembrolizumab

12/2023 PD-L1
Atezolizumab

2025 EGFR
osimertinib 1.
linia

2019 ALK
Alektinib

08/22
Lorlatinib

10/22 ROS
Crizotinib

01/23 ALK
Brigatinib

12/2023 1. linia
Atezolizumab

2024 EGFR
osimertinib ADJ

08/22 PD-L1
Durvalumab

12/2023 PD-L1
Atezolizumab
adjuvancia

Karcinóm prsníka - posun v dostupnosti inovatívnej liečby na Slovensku

2021

HER2+
trastuzumab

HER2+
pertuzumab

2025

HER2+
trastuzumab

HER2+ ADJ
tra-emtanzin

HER2+ n/ADJ
TRA + PER

CDK4+ mBC
ribociclib

HER2+ mBC 2+
tra-deruxtekan

2024 HER2+ 2L+
tra-emtanzin

HER2+
pertuzumab

HER2+ mBC
tra-emtanzin

HER2+ mBC
TRA + PER

CDK4+ mBC
palbociclib

CDK4+ mBC
abemaciclib

CDK4+ ADJ
abemaciclib

2024 TNBC ADJ
pembrolizumab

2024 TNBC mBC
pembrolizumab

Odporúčania pre liekovú a zdravotnú politiku

Dlhodobá stratégia a vízia

Prioritou vlády musí byť ZS, R&D, vzdelávanie. Definovať záväznú trajektóriu verejných výdavkov presahujúcu volebné cykly. Konvergencia k priemeru EÚ.

Digitálna transformácia

Vymenovanie správcu digitalnej transformácie ZS. Preskok na AI-driven systémy. Estónsko dokazuje, že malá krajina môže byť lídrom.

Aktívna odpoveď na MFN

Pripraviť scenáre vplyvu US MFN na dostupnosť liekov. Koordinovať EÚ pozíciu na ochranu malých trhov. Udržať podiel liekov pod 20%.

Núzový program pre pracovnú silu

Spustiť emergency workforce retention program. Mzdové diferenciály – hlavne u stredného zdravotníckeho personálu - vytvárajú nezastaviteľný brain drain do západnej EÚ a zároveň destabilizujú prísun novej domácej pracovnej sily kvôli nezáujmu.

Meranie výkonnosti = value for money

Čo sa nemeria, nedá sa riadiť. Povinné DRG, funkčné eZdravie, HFSIndex 2025 (?). Zasadna revízia výdavkov v zdravotníctve – aj pomocou fiškálnych analýz dopadov ochorení.

Ďakujem za pozornosť.